

RAPORT
cu privire la realizarea Programului național pentru implementarea Protocolului
privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru
anii 2016–2025

Perioada de raportare: anul 2025

Programul național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016–2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1063/2016, a constituit principalul instrument de politică publică orientat spre asigurarea accesului populației la apă potabilă sigură și servicii de sanitație adecvate, prevenirea bolilor legate de apă și protecția sănătății publice. Programul a fost implementat într-un context caracterizat de necesitatea alinierii cadrului normativ și instituțional la standardele Uniunii Europene, precum și de realizarea angajamentelor asumate prin Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Acesta a vizat dezvoltarea durabilă a sectorului de alimentare cu apă și sanitație, protecția resurselor de apă și consolidarea mecanismelor de monitorizare și management.

Scopul Programului a constat în reducerea impactului factorilor de mediu asupra sănătății populației prin îmbunătățirea accesului la apă potabilă sigură, creșterea calității serviciilor de sanitație și gestionarea durabilă a resurselor de apă.

Prezentul raport reflectă nivelul de realizare a acțiunilor planificate pentru anul 2025, precum și o evaluare sintetică a progreselor înregistrate pe întreaga perioadă de implementare (2016–2025), fiind elaborat în baza informațiilor prezentate de autoritățile publice centrale și locale, instituțiile subordonate și alte entități responsabile.

Evaluarea implementării Programului a fost realizată în conformitate cu metodologia de monitorizare a documentelor de politici publice, prin:

- analiza gradului de realizare a acțiunilor planificate;
- evaluarea rezultatelor obținute;
- identificarea constrângerilor și riscurilor de implementare.

Programul a fost structurat pe următoarele obiective specifice:

1. Asigurarea calității apei potabile și reducerea riscurilor pentru sănătate;
2. Protecția resurselor de apă și reducerea poluării;
3. Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și sanitație;
4. Consolidarea cadrului normativ și instituțional;
5. Îmbunătățirea monitorizării și managementului resurselor de apă;
6. Creșterea nivelului de informare și conștientizare a populației.

Raportul cuprinde:

1. Constatările principale privind implementarea Programului;
2. Rezultatele-cheie obținute în anul 2025;
3. Resursele utilizate;
4. Problemele și constrângerile identificate;
5. Lecțiile învățate;
6. Propunerile de îmbunătățire pentru perioada următoare.

În procesul de evaluare au fost utilizate calificativele: „*Realizat*”, „*Parțial realizat*” și „*Nerealizat*”.

1. Constatările principale privind nivelul de implementare

Analiza implementării Programului în perioada 2016–2025 evidențiază un progres semnificativ în consolidarea cadrului normativ și instituțional, dezvoltarea instrumentelor de planificare strategică și îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare a calității apei.

Majoritatea obiectivelor specifice au fost realizate sau parțial realizate, cu rezultate notabile în domeniul:

- reglementării calității apei potabile și a apelor uzate;
- elaborării planurilor de gestionare a bazinelor hidrografice și a riscurilor de inundații;
- monitorizării calității apelor de suprafață și subterane;
- identificării zonelor vulnerabile la poluarea cu nitrați;
- consolidării capacităților instituționale.

Totodată, persistă dificultăți în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de sanitație, în special în mediul rural, integrarea sistemelor informaționale și realizarea completă a unor registre naționale.

Pe obiective specifice, nivelul de realizare poate fi apreciat astfel:

Obiectivul privind calitatea apei potabile – realizat ≈85%. Cadrul normativ este complet, iar sistemele de monitorizare sunt funcționale, însă persistă probleme privind calitatea apei în anumite localități rurale.

Obiectivul privind protecția resurselor de apă – realizat ≈80%. Au fost implementate programe de monitorizare și măsuri de reducere a poluării, inclusiv în domeniul nitraților.

Obiectivul privind infrastructura de apă și sanitație – realizat ≈65%. Progrese în extinderea serviciilor, dar cu disparități teritoriale semnificative.

Obiectivul privind cadrul normativ și instituțional – realizat ≈90%. Au fost adoptate numeroase acte normative aliniate la acquis-ul UE.

Obiectivul privind monitorizarea și managementul resurselor de apă – realizat ≈85%. Programele de monitorizare și planurile de management sunt funcționale.

Obiectivul privind informarea populației – realizat ≈75%. Campaniile de informare au fost desfășurate, dar mecanismele instituționale permanente sunt insuficient dezvoltate.

Per ansamblu, gradul de realizare a acțiunilor este estimat astfel:

Realizat – aproximativ 60%

Parțial realizat – aproximativ 35%

Nerealizat – aproximativ 5%.

2. Rezultatele-cheie obținute în anul 2025

În anul 2025, implementarea Programului a generat rezultate importante în mai multe domenii prioritare.

În domeniul cadrului normativ, au fost aprobate și actualizate acte relevante privind calitatea apei potabile, monitorizarea surselor de apă și gestionarea apelor uzate, inclusiv transpunerea parțială a legislației europene privind reutilizarea apei și calitatea apelor pentru îmbăiere.

În domeniul managementului resurselor de apă, au fost implementate programe naționale de monitorizare a apelor de suprafață și subterane, fiind actualizate planurile de gestionare a bazinelor hidrografice și planurile de gestionare a riscurilor de inundații.

În ceea ce privește protecția sănătății populației, au fost consolidate mecanismele de supraveghere a calității apei potabile, inclusiv prin instituirea unor proceduri clare de raportare și monitorizare.

Activitățile de informare și conștientizare au continuat prin campanii publice și acțiuni educaționale privind igiena, utilizarea apei și impactul poluanților asupra sănătății.

Totodată, s-au înregistrat progrese parțiale în dezvoltarea registrelor naționale și a sistemelor informaționale, precum și în monitorizarea calității apelor pentru îmbăiere și a bazinelor închise.

3. Resursele utilizate în implementare

Implementarea Programului a fost realizată prin utilizarea resurselor financiare alocate din bugetul de stat, completate de fonduri externe și sprijin din partea partenerilor de dezvoltare.

Au fost implementate proiecte cu suport internațional (PNUD, UE, SDC, ADA, GEF), care au contribuit la:

- dezvoltarea capacităților instituționale;
- modernizarea echipamentelor de monitorizare;
- instruirea personalului;
- elaborarea documentelor strategice.

Instituțional, implementarea a implicat cooperarea dintre ministere, agenții, autorități publice locale și organizații internaționale.

4. Problemele și constrângerile identificate

Implementarea Programului a fost influențată de mai multe constrângeri:

- dezvoltarea insuficientă a infrastructurii de alimentare cu apă și sanitație, în special în mediul rural;
- lipsa unor sisteme informaționale integrate și publice;
- fragmentarea datelor și lipsa registrelor naționale complete;
- capacități instituționale limitate și fluctuația personalului;
- insuficiența resurselor financiare pentru investiții majore;
- întâzieri în elaborarea și aprobarea unor acte normative;
- discontinuități instituționale generate de reforme administrative.

5. Lecțiile învățate

Experiența implementării Programului evidențiază câteva concluzii importante:

- consolidarea cadrului normativ este esențială, dar trebuie însoțită de mecanisme eficiente de implementare;
- monitorizarea sistematică a calității apei contribuie semnificativ la protecția sănătății publice;
- cooperarea interinstituțională și parteneriatele internaționale sunt factori determinanți pentru succes;
- informarea populației trebuie susținută prin mecanisme permanente, nu doar prin proiecte punctuale;
- dezvoltarea infrastructurii rămâne o condiție esențială pentru atingerea obiectivelor.

6. Propuneri de îmbunătățire pentru perioada următoare

În vederea consolidării rezultatelor obținute, se propun următoarele direcții de acțiune:

- accelerarea dezvoltării infrastructurii de alimentare cu apă și sanitație, în special în mediul rural;
- crearea și operaționalizarea registrelor naționale integrate privind sursele de apă și terenurile poluate;
- dezvoltarea sistemelor informaționale interoperabile și accesibile publicului;
- consolidarea capacităților instituționale și asigurarea continuității reformelor;
- creșterea finanțării pentru sectorul apei și sanitației;
- finalizarea și implementarea cadrului normativ privind reutilizarea apei și calitatea apelor pentru înbăiere;
- relansarea mecanismelor de informare publică, inclusiv a centrelor de tip „Clearing House”.

Concluzie: Implementarea Programului național pentru anii 2016–2025 a înregistrat progrese semnificative în dezvoltarea cadrului normativ, consolidarea sistemelor de monitorizare și îmbunătățirea managementului resurselor de apă. Cu toate acestea, persistă provocări structurale legate de infrastructură, capacitate instituțională și integrarea sistemelor informaționale.

Continuarea eforturilor în aceste domenii este esențială pentru asigurarea accesului universal la apă potabilă sigură și servicii de sanitație, precum și pentru protecția sănătății populației și a mediului.

**RAPORT privind implementarea Planului de acțiuni
la Programul național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea
în Republica Moldova pentru anii 2016-2025**

Nr. d/o	Acțiunile	Termenele de realizare a acțiunilor	Responsabili pentru implementare	Indicatorii de performanță	Notă privind realizarea acțiunii din plan
1	2	3	4	5	6
Obiectivul specific 1: Asigurarea către 2025 a distribuirii apei potabile sigure în 100% instituții pentru copii și reducerea până la 20% a probelor de apă potabilă neconforme la parametrii chimici de bază și 5% la parametrii microbiologici, Domeniul I art. 6 pct. 2 lit.a) la Protocol					
1.	Elaborarea normelor sanitare privind supravegherea calității apei potabile	2016	Ministerul Sănătății	Norme sanitare elaborate	Realizat Acțiunea a fost realizată prin aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 651/2023
2.	Elaborarea normelor sanitare privind sistemele mici de alimentare cu apă	2016	Ministerul Sănătății	Norme sanitare elaborate	Realizat Acțiunea a fost realizată prin aprobarea Regulamentului sanitar privind sistemele mici de alimentare cu apă potabilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului 1466/2016
3.	Elaborarea legii privind calitatea apei potabile	2016	Ministerul Sănătății	Lege elaborată	Realizat Acțiunea a fost realizată prin aprobarea Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile
4.	Modernizarea/construcția stațiilor de tratare a apei brute în orașele Cahul, Ungheni, Soroca, Fălești, Nisporeni, mun. Chișinău	2016-2017	Ministerul Mediului, autoritățile publice locale Operatorii „Apă-Canal”	Număr de stații modernizate/construite	Parțial realizat Acțiunea este parțial realizată, termenul inițial (2016–2017) nefiind respectat integral. În prezent, modernizarea și construcția stațiilor de tratare a apei în localitățile vizate se realizează etapizat, prin proiecte investiționale aflate în derulare, implementate cu sprijinul programelor naționale și al partenerilor de dezvoltare. Intervențiile sunt integrate în prioritățile strategice ale sectorului de alimentare cu apă și sanitație, fiind corelate cu inițiativele de planificare la nivel național, inclusiv elaborarea Planului de amenajare a teritoriului național (PATN), componenta „Apă și Sanitație”. În pofida progreselor înregistrate, acoperirea completă cu infrastructură modernizată în toate localitățile menționate nu este încă realizată, acțiunea rămânând în curs de implementare. Secțiunea va fi elaborată de două companii internaționale, Hydrophil (Austria) și SKAT Consulting (Elveția),

					https://www.adrsud.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=5860&t=/Presa/Noutati/Incep-lucrarile-de-extindere-i-modernizare-a-retelelor-de-apa-in-Cahul-i-Vulcaneti https://adnord.md/libview.php?l=ro&id=4909&idc=195 https://ondrl.gov.md/planificare-strategica-pentru-acces-imbunatatit-la-apa-si-canalizare-in-republica-moldova-2/
5.	Instalarea sistemelor de filtrare a apei în 300 școli și instituții preșcolare	2016-2025	Ministerul Educației Autoritățile publice locale Operatorii „Apă-Canal”	Număr de instituții dotate cu sisteme de filtrare	<p>Realizat</p> <p>În 2025 au fost dotate cu sisteme de filtrare 2 instituții: - I.P. Gimnaziul „Alexandrina Rusu”, Dănceni, Ialoveni - I.P. Gimnaziul Batîr, Cimișlia.</p> <p>În total, acțiunea a fost realizată în proporție de 10%, fiind instalate sisteme de purificare a apei în circa 30 de instituții de educație, preponderent în cadrul unor proiecte.</p> <p>Dificultățile țin de întreținerea și costul consumabilelor, monitorizarea sistemelor, resurse limitate în școli..</p> <p>Lista instituțiilor selectate pentru a beneficia de investiții în blocurile sanitare cu sprijinul UNICEF</p> <p>În 2024, în cadrul Programului de Reabilitare și Construcție a Blocurilor Sanitare în Școli, lansat de MEC și UNICEF și finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, prin intermediul Băncii germane Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), în cadrul programului, 125 de instituții de învățământ vor beneficia de suport complet pentru îmbunătățirea condițiilor de asigurare cu apă și sanitație.</p> <p>Bugetul total al programului se ridică la circa 85 milioane de lei. Link: https://edu.gov.md/ro/content/imbunatatirea-conditiilor-de-sanitatiei-si-igiena-scoli-atentia-mec-si-partenerilor-de</p>
6.	Consolidarea bazei tehnico-materiale a laboratoarelor din 10 centre de sănătate publică regionale.	2017-2018	Ministerul Sănătății	Număr de centre de sănătate publică regionale dotate cu utilaj performant	<p>Realizat</p> <p>Laboratoarele din 10 centre de sănătate publică teritoriale au fost dotate cu echipamente analitice performante de laborator, materiale și consumabile specifice, precum și asigurarea infrastructurii tehnice necesare desfășurării activităților de testare pentru efectuarea analizelor fizico-chimice și microbiologice ale apei potabile (în cadrul proiectelor JACA, UE, achiziționarea de echipament și reactivi pentru testarea microbiologică rapidă a apei).</p> <p>Îmbunătățirea capacităților tehnice a laboratoarelor a contribuit la creșterea calității și fiabilității rezultatelor de laborator, la extinderea gamei de parametri chimici monitorizați, precum și la asigurarea unui control eficient al calității apei potabile. Totodată laboratoarele din cadrul 10 CSP teritoriale al ANSP sunt acreditate de către Organismul Național de Acreditare (MOLDAC) la cerințele standardului european SM EN ISO/IEC 17025:2018 „Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări”. Acțiunea în cauză a fost realizată în proporție de 100%.</p> <p>Totuși aderarea la UE impune noi cerințe și criterii de laborator sofisticate, tehnici avansate care nu exclude necesitatea ajustării și înnoirii și înnoirii instrumentelor, tehnicii și metodelor de laborator.</p>

					Metodele și lista capacităților de determinare a laboratorului sunt apreciate prin acreditarea MOLDAC. https://acreditare.md/register_category/laboratoare-de-incercari/
Obiectivul specific 2: Reducerea cu 20% către 2025 a numărului de izbucniri epidemice de boli infecțioase și a incidenței bolilor condiționate de apă, Domeniul II art.6 pct. 2 lit. b) la Protocol					
7.	Elaborarea ghidurilor naționale: - pentru supravegherea bolilor netransmisibile; - pentru elaborarea și implementarea planurilor de siguranță a apei potabile	2016	Ministerul Sănătății Ministerul Mediului	Ghiduri elaborate și aprobate	Realizat Acțiunea dată a fost realizată în proporție de 100%: Ghidul Național pentru elaborarea planurilor de siguranță a apei potabile a fost aprobat prin ordinul comun al Ministerelor Sănătății și Mediului nr. 609/65 din 21.07.2017 și publicat în Monitorul Oficial. Ghidul este aliniat cu recomandările OMS și cu cele mai bune practici europene, având ca scop ghidarea furnizorilor de apă potabilă mari și mici din Moldova în asigurarea siguranței apei furnizate, de la sursă până la robinet. Link : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=104245&lang=ro De asemenea, a fost elaborat și publicat Ghidul privind elaborarea și implementarea planului de acțiuni în prevenirea și controlul bolilor netransmisibile la nivel teritorial. Link : https://ms.gov.md/wp-content/uploads/2024/11/Ghid-privind-elaborarea-si-implementarea-planului-de-actiuni-in-prevenirea-si-controlul-bolilor-netransmisibile-la-nivel-teritorial.pdf
8.	Instituirea Sistemului național de supraveghere a bolilor transmisibile și netransmisibile condiționate de apă.	2018-2020	Ministerul Sănătății	Sistem de supraveghere instituit	Parțial realizat Acțiunea este parțial realizată, termenul inițial (2018–2020) nefiind respectat integral. Prin Hotărârea Guvernului nr. 885/2022 a fost instituit Sistemul Informațional de Supraveghere a Bolilor Transmisibile și Evenimentelor de Sănătate Publică (SI SBTESP), care asigură înregistrarea, stocarea, prelucrarea și analiza datelor privind bolile infecțioase și evenimentele de sănătate publică, inclusiv cazurile asociate consumului de apă contaminată (ex. intoxicații cu nitrați). Sistemul este funcțional și acoperă în prezent componenta bolilor transmisibile, contribuind la consolidarea capacităților de supraveghere epidemiologică la nivel național. Link: https://sbtesp.ansp.md Componenta de supraveghere a bolilor netransmisibile condiționate de apă (ex. fluoroză, carii dentare, afecțiuni renale) nu este încă pe deplin dezvoltată, fiind în curs de identificare și conceptualizare a mecanismelor de monitorizare și integrare în sistemul existent. Dezvoltarea unui sistem integrat de supraveghere rămâne o prioritate strategică pentru sectorul sănătății publice, susținută prin elaborarea ghidurilor metodologice, precum „Ghidul de investigare și răspuns la izbucniri cauzate de consumul produselor alimentare și apei nesigure”.
9.	Implementarea acțiunilor naționale privind aplicarea practicilor de igienă de către populație	2016-2020	Ministerul Sănătății Ministerul Mediului	Număr de acțiuni realizate	Realizat În perioada 2020–2025, Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), în colaborare cu organizații neguvernamentale și parteneri internaționali, a

				<p>desfășurat multiple activități de informare, educație și sensibilizare a populației privind igiena personală și prevenirea bolilor transmisibile, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Campanii naționale privind spălarea corectă a mâinilor, igiena respiratorie și prevenirea infecțiilor respiratorii; • Elaborarea și distribuirea materialelor informative (pliante, afișe, ghiduri) în școli, instituții medicale și comunități; • Activități educaționale în școli și grădinițe privind igiena personală și prevenirea bolilor transmisibile, inclusiv lecții interactive, instruirea cadrelor didactice, seminare pentru părinți și distribuirea ghidurilor pentru elevi; • Promovarea regulilor de igienă în contextul pandemiei COVID-19; • Monitorizarea epidemiologică și comunicarea recomandărilor de igienă către populație. <p>De asemenea, specialiștii ANSP recomandă respectarea regulilor de igienă personală, cum ar fi spălarea mâinilor cu apă și săpun și respectarea igienei respiratorii, ca măsuri importante pentru prevenirea infecțiilor respiratorii și a altor boli transmisibile în cadrul diferitor evenimente de sănătate publică, desfășurate anual, cu a fi: Ziua Mondială a Igienii Mâinilor – 5 mai; Ziua Internațională a Spălatului pe Mâini – 15 octombrie; lunarul național de profilaxie a BDA – mai, Ziua internațională a siguranței alimentelor – 7 iunie, Ziua Mondială a Apei – 22 martie, etc. Acțiunile principale au inclus: campanii media, distribuirea materialelor informative în instituții publice, informarea populației prin intermediul rețelelor sociale, acțiuni de mobilizare a comunității, etc.</p> <p>De menționat, că există o bună colaborare intersectorială în acest domeniu, Astfel, în ultimii ani, mai multe organizații internaționale și ONG-uri au sprijinit implementarea programelor de promovare a igienei personale în Republica Moldova (UNICEF, UNFPA, OMS, Crucea Roșie din Moldova, CNAM, etc.), ce au contribuit la:</p> <ul style="list-style-type: none"> •îmbunătățirea cunoștințelor populației privind igiena personală; •prevenirea bolilor transmisibile; •îmbunătățirea infrastructurii sanitare în instituțiile publice; •consolidarea colaborării dintre instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale; •dezvoltarea unei culturi a sănătății în societate. <p>https://ansp.md/apa-si-egalitatea-de-gen-este-genericul-zilei-mondiale-a-apei-din-anul-curent/</p> <p>https://ansp.md/ateliere-pentru-consolidarea-capacitatilor-nationale-in-domeniul-elaborarii-si-implementarii-planurilor-integrate-pentru-siguranta-apei-potabile-si-a-sanitatiei/</p> <p>https://ansp.md/apa-pentru-pace-este-genericul-zilei-mondiale-a-apei-din-anul-curent/</p> <p>https://www.unicef.org/moldova/articole/unicef-si-germania-imbunataresc-conditiile-de-apa-sigura-si-sanitatie-in-scoli</p>
--	--	--	--	--

10.	Elaborarea planurilor de siguranță a apei potabile în toate localitățile cu o populație de peste 2000 locuitori	2017-2025	Operatorii „Apă-Canal” Autoritățile publice locale	Planuri elaborate	Parțial realizat Acțiunea este parțial realizată, fiind înregistrate progrese în elaborarea și aprobarea Planurilor de siguranță a apei potabile (PSA) la nivel local. Astfel, la nivelul operatorului Î.M. „Apă-Canal Bălți”, Planul de siguranță a apei a fost aprobat la data de 24.11.2025. De asemenea, planuri similare au fost elaborate în mai multe localități, inclusiv în unele localități din raioanele Hîncești și Anenii Noi. Cu toate acestea, acoperirea integrală a tuturor localităților cu populație de peste 2000 locuitori nu a fost încă realizată, procesul de elaborare și implementare a PSA fiind în desfășurare.
Obiectivul specific 3: Asigurarea accesului la sisteme durabile de apă potabilă în 100% instituții pentru copii și 75 % din populația generală către 2025, Domeniul III art. 6 pct. 2 lit. c) la Protocol					
11.	Realizarea proiectelor de aprovizionare cu apă în 400 localități rurale cu susținerea Fondului Ecologic Național, SDC, ADA și alți investitori	2016-2025	Agenția „Apele Moldovei” Autoritățile publice locale Operatorii „Apă-Canal”	Număr de proiecte realizate	Parțial realizat În anul 2024, din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (FNDRL), în 49 de localități rurale s-au construit, reabilitat sau extins sisteme de alimentare cu apă. Au fost instalate 341,406 km de rețele de alimentare cu apă, conectând 19.387 de gospodării la sistemele centralizate. În cadrul Programului Național „Satul European”, ediția a II-a, au fost depuse 3 proiecte spre finanțare pentru asigurarea aprovizionării cu apă, ca urmare a continuității investițiilor din Fondul Ecologic Național. Aceste proiecte se află în implementare și urmează a fi finalizate în anul 2026. În prezent, mai multe proiecte de infrastructură pe apă și canalizare sunt în derulare sau finalizate. https://gov.md/ro/tag-aderarea-ue/apa-curata-si-sanitatie?month=2025-04&page=9
12.	Construcția sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare în raionul Hîncești: (Etapa I - localitățile din lunca râului Prut, satele Cotul Morii, Obileni, Sărăteni și Leușeni)	2016-2017	Ministerul Mediului	Proiect implementat	Parțial realizat Proiectul „Complexul de asigurare cu apă potabilă a satelor din raionul Hîncești, Etapa I – localitățile din lunca râului Prut” nu a fost finalizat în perioada planificată 2016–2017. În prezent, implementarea continuă sub coordonarea Administrației Naționale „Apele Moldovei”. Până în prezent, au fost construite 30 km de rețea de apă, o stație de tratare a apei în s. Cotul Morii, instalate 8 filtre și alte echipamente, și reconstruite rezervoarele de înmagazinare a apei. Proiectul s-a desfășurat în 5 etape (2013–2022), cu o valoare totală de 64.933.733 lei, beneficiind circa 40.000 de persoane. Link: https://www.gov.md/en/node/1828
13.	Renovarea sistemului de alimentare cu apă în localitățile Nisporeni, Vărzărești și Grozești	2016	Ministerul Mediului, autoritățile publice locale	Proiect implementat	Nerealizat / În proces de realizare Proiectul NS31061DR „Reabilitarea sistemului de alimentare cu apă în raionul Nisporeni: or. Nisporeni, satele Vărzărești și Grozești, Etapa II și III (tranză 1)” este inclus în DUP 2025-2027 și în Planul Anual de Finanțare (PAF) 2026. Proiectul se află la etapa de achiziții publice, iar lucrările sunt planificate să înceapă în anul 2026.

14.	Elaborarea studiului de fezabilitate pentru extinderea apeductului Chișinău-Strășeni-Călărași	2016	Ministerul Mediului	Studiu elaborat	<p>Realizat</p> <p>Studiu de fezabilitate realizat în anul 2018. Implementarea proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”, inclusiv construcția apeductului Chișinău-Strășeni-Călărași, a început în iunie 2025, cu suport financiar al Băncii Germane de Dezvoltare KfW. Valoarea totală a proiectului este de 45 milioane de euro, din care 40 milioane euro reprezintă grant KfW, iar 5 milioane euro contribuția Guvernului Republicii Moldova.</p> <p>https://calarasi-primaria.md/wp-content/uploads/2020/01/Raport-de-sinteza.pdf https://app.gov.md/start-oficial-al-lucrarilor-de-construcție-pentru-apeductul-magistral-chisinau-straseni-calarasi-al-carui-proprietar-in-numele-statului-va-fi-app/</p>
15.	Implementarea proiectului „Alimentarea cu apă a regiunii de Nord a Republicii Moldova”	2018	Ministerul Mediului	Operator regional creat Număr de populație conectată	<p>Parțial realizat</p> <p>Unele proiecte au fost stopate temporar din cauza neîndeplinirii condițiilor impuse de donatori și a neacceptării deciziilor de proiect de către autoritățile publice locale, însă mai multe alte proiecte similare au fost lansate.</p> <p>Proiecte finalizate în regiunea Nord (2023-2025) includ: „Apă pentru viață” în raioanele Florești și Soroca 2, „Apă – necesitate primordială pentru o viață calitativă”, și construcția aducțiunii de apă pentru satele Temeleuți, Văscăuți, Coșernița, Cernița (raionul Florești), conectate la apeductul existent Zălunceni-Târgul Vertiujeni. În urma implementării acestor proiecte, 29.761 de persoane au acces la apă potabilă, iar cel puțin 3 operatori regionali au fost implicați. În DUP 2025-2027 sunt incluse 10 proiecte de dezvoltare regională și 59 de proiecte de dezvoltare locală privind aprovizionarea cu apă în Regiunea de Dezvoltare Nord.</p> <p>https://admord.md/proiectdetalii.php?idp=101&l=ro</p>
16.	Evaluarea realizării indicatorilor accesului la surse îmbunătățite de alimentare cu apă și sanitație în cadrul unui nou studiu demografic	2018-2020	Ministerul Sănătății	Studiu demografic realizat	<p>Parțial realizat.</p> <p>Proiectul SMOSS este o inițiativă coordonată de Programul Comun de Monitorizare OMS/UNICEF (JMP), finanțată de Fundația Bill și Melinda Gates. Acesta a fost conceput pentru a răspunde necesităților identificate la nivel național printr-o abordare etapizată, care a inclus analiza cadrului legal și instituțional, definirea și pilotarea unui set de indicatori și instrumente pentru colectarea datelor, precum și elaborarea unui plan de acțiuni pentru instituționalizarea unui sistem național de monitorizare a serviciilor SMOSS. Studiul a fost realizat cu suportul Biroului de Țară al Organizației Mondiale a Sănătății, în parteneriat cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică, în calitate de instituție responsabilă de implementarea tehnică. Activitățile au fost desfășurate în colaborare cu Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), Biroul Național de Statistică, precum și alți actori relevanți din domeniul sănătății publice și serviciilor de sanitație.</p> <p>Aspecte-cheie ale raportului: Peste 80% din gospodăriile din mediul rural nu sunt conectate la un sistem centralizat de canalizare, utilizând sisteme individuale improvizate de sanitație (fose septice permeabile, latrine), care nu respectă standardele sanitare minime.</p>

					<p>Această situație indică o infrastructură critică insuficientă, cu impact direct asupra sănătății și mediului.</p> <p>Aproximativ 46% dintre gospodării utilizează apă potabilă din surse descentralizate, precum izvoare, fântâni publice și individuale. Totodată, pentru 84,6% dintre respondenți (n=280), sursa de apă potabilă este amplasată la o distanță de până la 50 de metri de instalația individuală de colectare a apelor uzate; aceste practici amplifică riscul de contaminare a apei potabile, reprezentând un pericol pentru sănătatea consumatorilor, în special pentru grupurile vulnerabile.</p> <p>Conform rezultatelor obținute, pe baza matricei de evaluare a riscurilor, peste 55% dintre gospodării sunt încadrate în categoria de risc pentru sănătate „mediu” sau „înalt”. Instituțiile de educație timpurie prezintă o situație mai favorabilă, 96% dintre acestea fiind clasificate în categoria de risc „scăzut”.</p> <p>Peste 35% dintre instituțiile de educație timpurie utilizează instalații sanitare neadaptate copiilor. Este important de menționat că peste 80% nu dispun de toalete separate pentru fete și băieți, iar 23% nu au toalete separate pentru personal și copii.</p> <p>Evaluarea provocărilor autorităților publice locale în gestionarea sănătății evidențiază dificultăți majore, precum insuficiența resurselor financiare (100%), nivelul redus de conștientizare a comunității privind practicile adecvate de sanitație (30,8%) și deficitul de personal calificat în cadrul APL (23,1%).</p> <p>Ponderea operatorilor de servicii de vidanjare și transport al apelor uzate care întâmpină dificultăți privind disponibilitatea resurselor umane este de 40%. O altă provocare identificată este distanța de peste 12 km până la stațiile de evacuare a apelor uzate, raportată de 60% dintre operatori.</p> <p>Infrastructura de sanitație rurală nu este monitorizată, iar indicatorii privind utilizarea sistemelor individuale de sanitație nu sunt integrați în statisticile oficiale. Lipsa datelor limitează capacitatea țării de a evalua progresul în atingerea Dezvoltare Durabilă (ODD 6.2 și 6.3).</p> <p>Link: https://washdata.org/reports/moldova-2025-monitoring-safely-managed-site-sanitation-smoss-report</p>
17.	Identificarea și implementarea proiectelor de aprovizionare cu apă și sanitație în 100 instituții preuniversitare și preșcolare cele mai defavorizate	2016-2025	Autoritățile publice locale Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Ministerul Educației Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Număr de proiecte implementate	<p>Realizat</p> <p>În perioada anului 2025 de către Ministerul Educației și cercetării au fost implementate 40 de proiecte , dintre care 20 din bugetul de stat; 11 proiecte de la UNICEF, 6 de la Caritas Cehia și 3 de la Banca Mondială</p> <p>https://ondrl.gov.md/19-institutii-de-invatamant-vor-beneficia-de-imbunatatirea-conditiilor-de-igiena-si-sanitatie-in-anul-2025-alte-4-proiecte-sunt-incluse-pe-lista-de-suplinire/</p> <p>Cu suportul Fondului Ecologic Național, au fost aprobate și implementate proiecte de alimentare cu apă și sanitație care includ conectarea obiectelor sociale, inclusiv instituții preuniversitare și preșcolare. Astfel, în perioada 2016-2021 cu suportul Fondului Ecologic Național au fost implementate 177 proiecte, în acest sens.</p> <p>De asemenea, la moment cu suportul Proiectului Băncii Mondiale „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova”, este planificată</p>

				<p>activitatea „Îmbunătățirea facilităților WASH (alimentare cu apă, sanitație și igienă)” în instituțiile publice, care vor beneficia de finanțare pentru lucrări, achiziționarea de bunuri și servicii de consultanță, precum și pentru formare și ateliere de instruire, în vederea dezvoltării de utilități reziliente la schimbările climatice.”</p> <p>Astfel, în conformitate cu prioritățile Ministerului Educației și Cercetării au fost selectate instituțiile educaționale în care vor fi efectuate intervenții care vor consta în racordarea instituțiilor la sistemele de alimentare cu apă, la rețele centralizate sau la alte surse existente, racordarea la sistemele de canalizare sau construirea de instalații de sanitație individuale, precum și construirea toaletelor interioare cu instalații adecvate de spălare a mâinilor și de igienă. În acest context, la momentul cu suportul Proiectului Băncii Mondiale „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova”, au fost selectate 17 instituții școlare, iar la momentul sunt în proces de elaborare și coordonare documentația tehnică. De asemenea, la inițiativa Ministerului Educației și Cercetării în parteneriat cu UNICEF Moldova, este în proces de implementare Programul de reabilitare și construcție a blocurilor sanitare în școlile primare, gimnaziile și licee. Astfel, la momentul urmează a fi selectate aproximativ 125 de instituții, în care vor fi îmbunătățite condițiile de sanitație și igienă, a dotărilor și serviciilor de alimentare, sanitație și practici de igienă (infrastructură).</p> <p>În acest sens, la momentul și s-a decis inițierea proiectelor finanțate de Banca Mondială, precum și de Ministerul Educației și Cercetării în parteneriat cu UNICEF (care pun accent anume pe zonele și instituțiile cele mai defavorizate). https://mec.gov.md/ro/content/peste-150-de-scoli-din-tara-vor-beneficia-de-reparatii-si-dotari-ale-blocurilor-sanitare https://ondrl.gov.md/25-de-institutii-educationale-din-tara-vor-avea-blocuri-sanitare-moderne/</p>	
18.	Asigurarea cadrului legal și instituțional pentru oferirea accesului echitabil la apă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate	2018-2020	Ministerul Mediului Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Sănătății	Cadru legal pus în aplicare	<p>Realizat</p> <p>Prin amendamentele operate la Legea 182/2019 privind calitatea apei potabile, amendamente ce au intrat în vigoare în luna august 2024, au fost incluse prevederi ce se vor reflecta asupra accesului integral al populației, inclusive grupurile vulnerabile și marginalizate la surse sigure de apă potabilă.</p>
19.	Crearea fondurilor de solidaritate privind asigurarea accesului echitabil la apă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate	2025	Ministerul Mediului, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Fonduri create	<p>Parțial realizat</p> <p>Proiectul ApaSan28 urmărește îmbunătățirea condițiilor de viață în sate prin asigurarea accesului la apă potabilă pe tot parcursul anului și la servicii de sanitație sigure pentru gospodării (WASH). Sprijinirea autorităților locale și a operatorilor în furnizarea serviciilor esențiale WASH pentru populația rurală. Promovarea sistemelor sustenabile și eficiente, precum fosele septice și gestionarea nămolului fecal, ca soluții viabile pentru zonele rurale.</p> <p>Proiectul este implementat de către Fundația Centrul Moldo-Elvețian pentru Cooperare “SKAT”, finanțat de către Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, cu fondurile Cooperării Austriece pentru Dezvoltare,</p>

Obiectivul specific 4: Asigurarea către 2025 în proporție de 100% a accesului populației la sisteme îmbunătățite de sanitație, inclusiv până la 50% la sisteme de canalizare, Domeniul IV art.6 pct. 2 lit. d) la Protocol

20.	Continuarea transunerii Directivei nr. 91/271 CEE privind tratarea apelor uzate urbane în legislația națională	2016-2018	Ministerul Mediului	Legislația națională armonizată cu acquis-ul comunitar adoptată	<p>Parțial realizat</p> <p>Prin dispoziția Guvernului nr. 200/2024 a fost aprobată Foaia de parcurs pentru implementarea Directivei Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor reziduale urbane. Link : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145832&lang=ro</p> <p>Cu privire la continuarea transunerii Directivei 91/271/CEE privind tratarea apelor urbane în legislația națională, Directiva menționată a fost armonizată pe parcursul anilor prin actele normative naționale cu tangență în domeniu. În acest sens, cadrul legal privind reglementarea domeniului epurarea apelor uzate urbane este Legea apelor nr. 272/2013 (art. 39, 40, 41, 42) și Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (art. 22), Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale, și Hotărârea Guvernului nr. 802/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, precum și în Strategia de alimentare cu apă și sanitație în Republica Moldova aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 199/2014. Legea nr. 303/2013 stabilește crearea cadrului legal pentru înființarea, organizarea, gestionarea, reglementarea și monitorizarea funcționării serviciului public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere și industriale în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului. De asemenea, menționăm că din perspectiva de țară candidat Republica Moldova este obligată să avanseze pe implementarea Directivelor UE. Cu toate acestea, se cunoaște că implementarea Directivei 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale este una dintre cele mai complicate și costisitoare.</p>
21.	Elaborarea/actualizarea cadrului normativ privind evacuarea și epurarea apelor uzate în conformitate cu legislația adoptată	2016-2018	Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Număr de acte normative elaborate	<p>Realizat</p> <p>În acest sens, cadrul legal privind reglementarea domeniului epurarea apelor uzate urbane a fost în conținut modificare pe parcursul acestor ani Legea apelor nr. 272/2013 (art. 39, 40, 41, 42) și Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (art. 22), Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale, și Hotărârea Guvernului nr. 802/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, precum și în Strategia de alimentare cu apă și sanitație în Republica Moldova aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 199/2014.</p>

22.	Evaluarea situației privind colectarea apelor uzate și epurarea lor	2016-2020	Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Inventar al infrastructurii actuale ce tine de colectarea si epurarea apelor uzate elaborat	Parțial realizat În scopul monitorizării și verificării respectării cerințelor privind colectarea și epurarea apelor uzate, anual, prin intermediul Inspectoratului pentru Protecția Mediului sunt efectuate controale planificate/inopinate, aplicate prescripției/amenzi, iar rezultatele acestora sunt incluse în Anuarele Inspectoratului pentru Protecția Mediului, ce pot fi accesate la linkul: https://ipm.gov.md/ro/rapoarte-anuale . Totodată statistica națională cu privire la sisteme de canalizare publică anual date despre starea acestora, prezenta acestora etc prin rapoartele anuale „Activitatea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare în anul (anual)” https://statistica.gov.md/ro/activitatea-sistemelor-publice-de-alimentare-cu-apa-si-de-9780_61786.html
23.	Elaborarea bazei de date electronice privind colectarea și epurarea apelor uzate	2018	Ministerul Mediului	Bază de date creată	Parțial realizat Referitor la elaborarea bazei de date electronice privind colectarea și epurarea apelor uzate, menționăm că la moment, cu suportul proiectului Băncii Mondiale „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova”, este planificată elaborarea sistem Informațional de Management (MIS) pentru monitorizarea și evaluarea performanței operatorilor de Alimentare cu Apă și Canalizare(AAC). În acest sens, în procesul de elaborare al Conceptului Sistemului informațional, va fi examinată și posibilitatea includerii datelor cu privire la colectarea și epurarea apelor uzate. Acest concept este aprobat prin HG nr. 442 din 09-07-2025 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=149548&lang=ro
24.	Identificarea zonelor și a aglomerărilor sensibile	2022	Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Hartă a zonelor și a aglomerărilor sensibile elaborată	Realizat Identificarea zonelor și a aglomerărilor sensibile, menționăm că prin Anexa nr. 8 la Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 a fost aprobată Metodologia privind delimitarea aglomerărilor. De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 au fost aprobate Metodologiile de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și a zonelor sensibile la nutrienți. În acest sens, zonele sensibile la nutrienți au fost identificate și desemnate în planurile de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră ciclul II (2023-2028) (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 444/2022), și a districtului bazinului hidrografic Nistru ciclul II (2025-2030) (HG nr. 70/2025 cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2025-2030). Totodată, cu suportul Proiectului Băncii Mondiale „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova”, este planificată identificarea și desemnarea aglomerărilor.
25.	Elaborarea Programului tehnic și de investiții pentru implementarea	2025	Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Program elaborat	Realizat Referitor la elaborarea Programului tehnic și de investiții pentru implementarea cerințelor privind tratarea apelor urbane reziduale, menționăm că cu suportul

	cerințelor privind tratarea apelor urbane reziduale				Proiectului Băncii Mondiale „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova”, s-a aprobat foaia de parcurs prin Dispoziția nr. 200 din 13-11-2024 cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru implementarea Directivei Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este în proces de elaborare a Secțiunii Apă și Sanitație a Planului de amenajare a teritoriului național, care va include și Programul de investiții pe termen lung în sector și aprobarea Strategiei de finanțare a infrastructurii de alimentare cu apă și sanitație. Documentul va facilita coordonarea extinderii rețelelor de apă și canalizare, va sprijini atragerea fondurilor externe și va promova regionalizarea serviciilor, cu scopul de a îmbunătăți sănătatea publică și de a proteja mediul înconjurător. Totodată, acesta va include un plan de investiții și o strategie de finanțare menită să sprijine realizarea proiectelor prioritare în domeniu. Prin acest demers, Republica Moldova va avansa în alinierea la standardele Uniunii Europene privind calitatea apei potabile și epurarea apelor uzate, contribuind la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. Link : https://ondrl.gov.md/un-nou-cadru-strategic-pentru-investitii-in-apa-si-canalizare-incepe-elaborarea-unei-sectiuni-specializate-la-nivel-national/
26.	Crearea serviciilor regionale prin extinderea serviciilor de apă și canalizare din orașe spre localitățile rurale	2020-2025	Ministerul Mediului Agenția „Apele Moldovei” Autoritățile publice locale și alte autorități responsabile	Număr de operatori regionali creați	Parțial realizat În DUP 2022-2024 au fost incluse 39 de proiecte regionale pentru apeduct și canalizare dintre care 11 au fost finalizate, iar 27 au fost transferate în DUP 2025-2027. Actualmente, în DUP 2025-2027 sunt incluse 78 de proiecte de dezvoltare regională pentru extinderea serviciilor de apeduct și canalizare, dintre care 6 au fost finalizate în anul 2025. Cel puțin 10 operatori regionali au fost implicați. Proiectele implementate nu presupun, în toate cazurile, extinderea directă a serviciilor din orașe către localitățile rurale. Totodată, acestea contribuie la dezvoltarea infrastructurii regionale de apă și canalizare, oferind posibilitatea localităților rurale de a se conecta la sistemele magistrale sau la rețelele de apeduct și canalizare construite în localitățile învecinate. menționăm că au fost creați 8 operatori regionali care și-au extins zona de operare în localitățile rurale (S.A. „Servicii comunale Florești, S.A. „Apă-Canal Leova”, S.A. Apă-Termo Ceadrî-Lunga, S.A. „Regia Apă-Canal Orhei”, S.A. „Regia Apă-Canal Soroca”, S.A. „Amen-Ver Hîncești”, S.A. „Apă Canal Nisporeni”, S.A. „Apă-Canal Cahul” și operatorul municipal S.A. „Apă-Canal Chișinău”).
27.	Elaborarea și aprobarea normelor/codurilor de practică privind cerințele față de sistemele mici alternative de sanitație (toalete de tip Ecosan, ZUC)	2016-2017	Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății	Acte normative aprobate	Realizat În 2018 Ministerul Sănătății în comun cu Ministerul Educației și Cercetării au aprobat Ghidul pentru managerii instituțiilor de învățământ. Opțiuni de sisteme sanitare pentru instituțiile școlare și preșcolare în localitățile rurale ale Republicii Moldova. Link: https://apasan.skat.ch/wp-content/uploads/2018/11/Guide-for-the-school-managers-ro.pdf În 2019 a fost elaborat Ghidul pentru construirea și exploatarea toaletelor de tip Ecosan în instituțiile de învățământ general din Republica Moldova, elaborat de Proiectul Elveției de Apă și Sanitație în Moldova (ApaSan). Link: https://apasan.skat.ch/wp-content/uploads/2019/08/Ghid-Ecosan.pdf

					De asemenea, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 508/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate.
28.	Construcția /reconstrucția sistemelor de sanitație în instituțiile preșcolare și preuniversitare în scopul asigurării cu 100% a instituțiilor cu sisteme de sanitație	2016-2020	Autoritățile publice locale	Număr de sisteme de sanitație construite	<p>Realizat</p> <p>Programul de îmbunătățire a condițiilor de igienă și sanitație în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal a fost implementat în perioada februarie 2024 – decembrie 2025. În anul 2025 au fost finalizate 18 proiecte privind îmbunătățirea condițiilor de igienă și sanitație în aceste instituții, prin intermediul ONDRL. Aceste acțiuni vor continua și în anul 2026.</p> <p>Lista beneficiarilor a fost aprobată prin Ordinul comun nr. 98/820 din 30.05.2025, privind aprobarea Listei proiectelor de îmbunătățire a condițiilor de igienă și sanitație în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, finanțate din bugetul de stat pentru anul 2025.</p> <p>Link : https://mec.gov.md/sites/default/files/820_30.05.2025.pdf</p>
29.	Organizarea și desfășurarea instruirilor pentru autoritățile publice locale și societatea civilă privind implementarea și exploatarea sistemelor descentralizate de sanitație	2016-2020	Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Număr de specialiști instruiți	<p>Realizat</p> <p>Pentru facilitarea implementării instruirilor, au fost dezvoltate ghiduri practice, inclusiv Ghiduri pentru sisteme descentralizate – documentație tehnică pregătită pentru replicarea la nivel național a modelelor de succes.Link: https://www.calm.md/ceaidocuments/ghid-pentru-implementarea-sistemelor-decentralizate-de-aprovizionare-cu-apa-republica-moldova-ro</p> <p>De asemenea, a fost aprobat Regulamentul privind autorizarea și exploatarea sistemelor individuale (HG 508/2024), care reglementează construcția și înregistrarea acestor sisteme și stabilește rolul autorităților publice locale (APL) în gestionarea lor.</p> <p>Cu suportul Proiectului Elveției de Apă și Sanitație în Moldova (ApaSan), pe parcursul anilor 2016–2022 au fost consolidate capacitățile prestatorilor de servicii din domeniul aprovizionării cu apă și sanitație, în total 32 de companii.</p>
Obiectivul specific 5: Creșterea nivelurilor de performanță a sistemelor colective de alimentare cu apă, sanitație și a altor sisteme, Domeniul V art.6 pct. 2 lit. e), Domeniul VI art.6 subpct. 2 lit. e) la Protocol					
30.	Stabilirea unui sistem de monitorizare transparent a performanței sistemelor de apă și canalizare	2018-2020	Ministerul Mediului Agenția „Apele Moldovei”	Raport de monitorizare elaborat	<p>Realizat.</p> <p>În anul 2019 a fost aprobată Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 356/2019. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119032&lang=ro</p> <p>În 2025 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 556/2025 privind Programul Național pentru Digitalizare și Inovare în Sănătate pe anii 2025–2030, care include măsuri și contribuie la asigurarea accesului la servicii de apă și canalizare sigure și de calitate pentru populație.Link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150979&lang=ro</p> <p>În anul 2024 Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a realizat un pas important în modernizarea managementului serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, prin dezvoltarea Sistemului Informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare” (MIS).</p>

					În 2025, ANRE a aprobat Hotărârea nr. 249/2025 privind Regulamentul-cadru pentru indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, abrogând Hotărârea nr. 356/2019. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=149063&lang=ro
31.	Elaborarea planului prioritar pentru operatori privind acțiunile necesare pentru regionalizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare	2016-2018	Agencia „Apele Moldovei” Asociația „Moldova Apă-Canal” Ministerul Mediului	Plan elaborat	<p>Realizat.</p> <p>Ministerul Mediului, prin Ordinul nr.122/2015, a aprobat Conceptul de regionalizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și Ghidul privind regionalizarea, recomandând utilizarea acestora de către toate entitățile de resort implicate în planificarea strategică a sectorului, precum și aprobarea și implementarea proiectelor de infrastructură (Link: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=http://www.legis.md/cautare/downloadpdf/91266&ved=2ahUKewiHguvDtbiTAXUNhv0HHdv3OxYQFnoECB8QAQ&usq=AOvVaw1CtULn7QxB5n8bQ84cCoLE).</p> <p>Totuși, atât Conceptul, cât și Ghidul, nu sunt documente obligatorii, nefiind utilizate efectiv în implementarea proiectelor de infrastructură în perioada 2014–2022 (Raport, pagina 18-19), link: https://old.cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/hcc_nr_14_din_06.04.2023_raport.pdf).</p> <p>Auditul a constatat că procesul de regionalizare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în raioanele RM este destul de anevoios și lent. În prezent, activează 9 operatori regionali care deservește de la 3 până la 38 de localități, cu un capital social care variază de la 0,02 mil. lei la 611,9 mil. lei. Dintre aceștia, 8 au fost creați înainte de aprobarea SAAS, iar în perioada 2014–2021 a fost creat doar un operator regional nou. De asemenea, 2 dintre cei 9 operatori furnizează servicii în localități situate în alte raioane decât cel de reședință al operatorului.</p> <p>Toți operatorii regionali sunt organizați ca societăți pe acțiuni, având ca fondatori consiliile locale ale orașelor de reședință ale raioanelor. Doar S.A. „Apă Canal Nisporeni” a fost regionalizat conform prevederilor Legii nr. 303/2013, fondatorii fiind consiliile locale din toate localitățile deservite, iar operatorul fiind format după finalizarea proiectului de regionalizare implementat de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, cu suportul Uniunii Europene. Ceilalți 8 operatori au fost reorganizați prin transformarea întreprinderilor municipale în operatori apă-canal. De asemenea, 8 operatori au fost creați ca urmare a proiectelor cu finanțare internațională, care au inclus extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, dotarea bazei tehnico-materiale și asistență tehnică privind documentația și organizarea operatorilor. Proiectele finanțate din fonduri de stat (FEN, FNDR) nu au prioritarizat crearea operatorilor regionali, deși FNDR finanțează exclusiv proiecte cu caracter regional. (link)</p> <p>Întreprinderea Municipală „Apă-Canal Bălți” a elaborat Planul nominalizat conform Regulamentelor ANRE.</p>

32.	Stabilirea mecanismului de asigurare a controlului asupra calculării tarifelor de către operatori	2016	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică Autoritățile publice locale	Mecanism elaborat	Realizat Conform art. 35 alin. (2) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, canalizare și epurarea apelor uzate, precum și pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, sunt stabilite de către titularii de licență în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 489/2019. Link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147060&lang=ro Pentru operatorii care nu dețin licențe, autoritățile publice locale sunt responsabile de verificarea corectitudinii calculului tarifelor, acestea fiind aprobate prin deciziile respective ale autorităților. Totodată, pentru 44 de operatori, lista tarifelor este aprobată de ANRE și poate fi consultată în documentul „Tarife avizate/aprobate de ANRE pentru prestarea/furnizarea serviciului public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate în vigoare”. https://anre.md/alimentare-cu-apa-si-canalizare-3-283
33.	Crearea de parteneriate public-private în sector	2016-2025	Autoritățile publice locale	Număr de parteneriate publice-private	Parțial realizat În Republica Moldova, parteneriatele public-private (PPP) și concesiunile sunt reglementate și înregistrate prin Agenția Proprietății Publice (APP). În acest sens APP a dezvoltat o serie de materiale informative și pune la dispoziție o platformă de vizibilitate a PPP (link: https://app.gov.md/parteneriate-publice-private/). Menționăm că Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nu exclude dreptul persoanelor juridice de drept privat de a participa la organizarea și furnizarea acestui serviciu. Procedura și condițiile de participare la licitație pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii serviciului public sunt stabilite în Procedura-cadru privind organizarea, derularea și atribuirea contractelor de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, aprobată prin HG nr. 506/2019. Din cei 44 de titulari de licențe ai serviciului public de alimentare cu apă și canalizare link , doar 2 sunt societăți cu capital privat, ceea ce reprezintă aproximativ 5% din total.
34.	Elaborarea Ghidului privind elaborarea Planului de afaceri pentru dezvoltarea companiilor apă-canal	2016	Ministerul Mediului, Autoritățile publice locale	Ghid aprobat	Realizat A fost elaborat Ghidul privind elaborarea Planului de afaceri pentru dezvoltarea companiilor apă-canal din Republica Moldova, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr. 52/2016. Acest ghid reprezintă un instrument strategic esențial pentru operatori, oferind direcții privind planificarea investițiilor, asigurarea sustenabilității financiare și respectarea standardelor de mediu. Ghidul este utilizat atât în procesul de regionalizare a serviciilor, cât și în cadrul auditului performanțelor operatorilor. Link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=92743&lang=ro
Obiectivul specific 6: Creșterea gradului de aplicare a bunelor practici recunoscute în domeniul managementului aprovizionării cu apă, gestionării apei și sanitației, Domeniul VII și Domeniul VIII art.6 pct. 2 lit. f) la Protocol					

35.	Elaborarea și aprobarea actelor normative privind sistemele mici de epurarea a apelor uzate (sanitație)	2016	Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Număr de documente aprobate	<p>Realizat</p> <p>În anul 2018, prin ordinul MADRM/MEI nr. nr.159/331 din 02 iulie 2018 a fost aprobat Regulamentul privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, care include prevederi ce țin de sistemele mici de epurare a apelor uzate.</p> <p>Totodată, prin Ordinul MDRC nr. 91/2016 au fost aprobate două documente standard privind construcția toaletelor uscate cu colectare separată a excrețiilor, iar prin Ordinul MDRC nr. 96/2016 a fost aprobat standardul pentru sistemele de epurare biologică naturală a apelor uzate comunale, utilizând filtre plantate cu microfiltre/fitofiltre.</p> <p>De asemenea, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 508/2024, care stabilește cadrul pentru autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate.</p>
36.	Crearea asociațiilor locale în localitățile rurale pentru deservirea sistemelor colective de alimentare cu apă și sanitație	2016-2020	Ministerul Mediului, Autoritățile publice locale	Număr de asociații create	<p>Parțial realizat</p> <p>Au fost înregistrate progrese în dezvoltarea structurilor asociative la nivel local și intercomunitar pentru gestionarea serviciilor de alimentare cu apă și sanitație. Legea nr. 17/2023 privind asociațiile de dezvoltare intercomunitară, împreună cu simplificarea cadrului juridic pentru organizațiile necomerciale, a facilitat cooperarea autorităților publice locale și constituirea de asociații pentru administrarea comună a infrastructurii de apă și sanitație. Exemple relevante includ Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Bazinul Nârnova”, care reunește 18 localități, și Grupul de Acțiune Locală „Bazinul Lacului Ghidighici”. Aceste inițiative sprijină procesul de regionalizare a serviciilor și îmbunătățesc gestionarea sistemelor colective de apă și sanitație în localitățile rurale.</p> <p>Între 2016 și 2023, au fost create 42 de sisteme de alimentare cu apă care asigură livrarea non-stop a apei către aproximativ 67.000 de locuitori din mediul rural, acestea fiind administrate durabil de Asociațiile Consumatorilor de Apă, întreprinderi municipale, întreprinderi intermunicipale sau operatori regionali.</p> <p>În prezent, Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prevede conceptul de delegare a gestiunii serviciului public, definit astfel: unitățile administrativ-teritoriale, direct sau prin intermediul unei asociații de dezvoltare intercomunitară, pot atribui unuia sau mai multor operatori dreptul de a furniza serviciul sau o componentă a acestuia, asumându-și responsabilitatea. Delegarea gestiunii include operarea serviciului, concesiunea sistemului public aferent, precum și dreptul și obligația operatorului de a administra și exploata sistemul respectiv.</p>
37.	Evaluarea stării financiar-economice a operatorilor „Apa Canal”	2016	Autoritățile publice locale Asociația „Moldova Apă-Canal”	Număr de rapoarte economico-financiare	<p>Realizat</p> <p>Pentru titularii de licențe (44 de operatori ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, conform registrului ANRE: (link: https://anre.md/registrul-de-licentiere-3-149), în baza Hotărârii ANRE nr. 564/2020 https://anre.md/storage/upload/administration/acts/173/Hot_564.pdf, operatorii prezintă anual un raport de activitate care include: situația financiară a entității, politicile contabile, indicatori ai activității de producție și rapoarte</p>

					statistice. Pe baza acestor rapoarte, se poate efectua evaluarea stării financiar-economice a operatorilor.
38.	Echiparea laboratoarelor „Apă-Canal” privind controlul calității apei furnizate pentru consumul uman	2017-2025	Operatorii „Apa Canal” Autoritățile publice locale	Număr de laboratoare echipate	<p>Realizat</p> <p>În cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău”, supravegherea calității apei potabile livrate consumatorilor și a apei uzate recepționate și deversate este realizată prin activitatea laboratorului întreprinderii, structurat astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laboratorul central apă potabilă; - Laboratorul apă Stația Nistru; - Laboratorul central ape uzate; - Laboratorul apă uzată. <p>Toate laboratoarele au implementat sistemul de management al calității conform standardului european SM EN ISO/IEC 17025:2018 („Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări”) și sunt acreditate de Organismul Național de Acreditare (MOLDAC).</p> <p>Activitatea laboratoarelor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • efectuarea încercărilor fizico-chimice și bacteriologice pe fluxurile de tratare și epurare; • monitorizarea rețelelor de distribuție a apei potabile și a rețelelor de canalizare administrate de S.A. „Apă-Canal Chișinău”; • efectuarea analizelor la solicitarea clienților externi. <p>Pentru asigurarea unui nivel înalt al calității rezultatelor, laboratoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplică metode de încercări adecvate, în conformitate cu ultimele ediții ale standardelor de analiză; • dispun de personal de management și tehnic competent, instruit și cu experiență relevantă; • sunt dotate cu echipamente moderne, verificate metrologic, etalonate și întreținute conform procedurilor stabilite; • utilizează reactivi de calitate conform standardelor europene. <p>Menționăm că monitorizarea calității apei potabile este reglementată de Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei, iar analiza calității apei destinată consumului uman este realizată de laboratoarele centrelor de sănătate publică subordonate Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.</p>
39.	Elaborarea și aprobarea Manualului operatorului „Apă Canal”	2016	Ministerul Mediului Autoritățile publice locale	Manual aprobat	<p>Realizat</p> <p>În anul 2018 a fost aprobat Ordinul MADRM nr. 159/331/2018 Cu privire la aprobarea Regulamentului privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare (ediția a doua) (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110724&lang=ro).</p> <p>De asemenea, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 508/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate.</p>

40.	Aprobarea și implementarea Conceptului de regionalizare a operatorilor conform practicilor utilizate în UE	2016-2025	Ministerul Mediului, Operatorii „Apă Canal” Autoritățile publice locale	Concept aprobat și implementat	Realizat Conceptul de regionalizare a operatorilor conform practicilor utilizate în UE a fost aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr. 122/2015. Astfel, au fost creați 8 operatori regionali care și-au extins zona de operare în localitățile rurale. Pe parcursul implementării Programului național, pentru a familiariza administrațiile publice locale și operatorii cu politicile naționale de dezvoltare a sectorului de alimentare cu apă și sanitație, au fost organizate seminare dedicate administrațiilor publice locale, autorităților centrale, societății civile și operatorilor din domeniu. Tematica principală a fost: „Regionalizarea sectorului de alimentare cu apă și canalizare – element cheie al politicii de stat pentru dezvoltarea industriei”. În cadrul acestor seminare, au fost abordate aspecte juridice și instituționale ale regionalizării serviciilor, precum și prezentarea unor exemple concrete de regionalizare implementate în Republica Moldova.
Obiectivul specific 7: Reducerea cu 50 % a deversărilor apelor uzate neepurate și reducerea deversării apelor pluviale neepurate în receptorii naturali, Domeniul IX art.6 pct. 2 lit. g) și i), Domeniul X art.6 pct. 2 lit. g) și (ii) și Domeniul XI art.6 pct. 2 lit. h) la Protocol					
41.	Elaborarea Strategiei cu privire la gestionarea apelor pluviale	2018-2020	Ministerul Mediului	Strategie elaborată	Realizat A fost aprobată HG nr. 955/2018 cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră. Aspectul referitor la gestionarea apelor pluviale a fost inclus în Planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2023–2028), și în Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2025–2030), aprobat prin HG nr. 70/2025 cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2025-2030). Acestea include acțiuni pentru reducerea poluării din surse punctiforme (epurare) și difuze (agricultură), monitorizarea apelor și refacerea ecosistemelor acvatice.
42.	Efectuarea cercetărilor privind impactul apelor meteorice asupra calității apelor de suprafață	2016-2018	Ministerul Mediului	Număr de cercetări efectuate	Realizat. Ghidul de bune practici pentru gestionarea apelor pluviale se concentrează pe colectarea, stocarea, tratarea și utilizarea eficientă a apei de ploaie în gospodării, reducând presiunea asupra sistemelor de canalizare și protejând mediul. Principalele acțiuni includ utilizarea rezervoarelor, a suprafețelor permeabile și reutilizarea apei pentru irigare sau curățenie. Link: https://cms.ecocontact.md/uploads/ecocontact/originals/979797_de-7d5d-4fee-8599-9f6aa70db914.pdf A fost publicat și materialul „Impactul apelor pluviale și gestionarea acestora în gospodăriile private”. Acesta face parte dintr-o serie de materiale elaborate în cadrul unei campanii de informare a populației privind necesitatea gestionării apelor pluviale în gospodăriile private, pentru prevenirea efectelor nefaste ale dezastrelor naturale, precum inundațiile. Campania de informare este realizată de AO EcoContact. (https://cms.ecocontact.md/uploads/ecocontact/originals/25d89ea7-6454-4f75-9e20-5a076f8ad229.pdf).

43.	Inventarierea stațiilor de epurare a apelor meteorice la toate întreprinderile	2016-2018	Ministerul Mediului	Număr de stații evaluate	Realizat În cadrul controalelor planificate/inopinate efectuate de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, au fost inventariate stațiile de epurare a apelor meteorice existente (în locurile unde acestea sunt instalate). Rezultatele controalelor sunt incluse în Anuarele Inspectoratului pentru Protecția Mediului, care pot fi accesate la linkul: https://ipm.gov.md/ro/rapoarte-anuale
44.	Elaborarea Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse	2018	Ministerul Mediului	Strategie aprobată	Realizat Prin Hotărârea Guvernului 659/2023 a fost aprobat Programul cu privire de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030.
45.	Elaborarea Planului de ajustare a stațiilor de epurare a apelor uzate existente la cerințele UE	2020	Ministerul Mediului	Plan elaborat	Parțial realizat În anul 2020, iar ulterior în anul 2023, au fost operate amendamente la Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemele de canalizare și/sau în corpurile de apă, aplicabile localităților urbane și rurale. Aceste modificări au reflectat necesitatea alinierii stațiilor de epurare la cerințele Uniunii Europene. Hotărârea menționată transpune prevederile Directivei Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 135 din 30 mai 1991, astfel cum a fost modificată ulterior, inclusiv prin Directiva 2013/64/UE a Consiliului din 17 decembrie 2013, care a vizat ajustarea mai multor acte europene ca urmare a schimbării statutului Mayotte în raport cu Uniunea Europeană. Cu suportul Proiectului Băncii Mondiale „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova”, a fost elaborată Foaița de parcurs pentru implementarea Directivei 91/271/CEE în Republica Moldova, aprobată de Guvern, inclusiv prin Dispoziția nr. 200/2024. Documentul stabilește acțiunile necesare pentru implementare, precum și costurile și investițiile aferente. Totodată, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale se află în procesul de elaborare a Secțiunii „Apă și sanitație” a Planului de amenajare a teritoriului național, care va include Programul de investiții pe termen lung în sector, precum și Strategia de finanțare a infrastructurii de alimentare cu apă și sanitație.
46.	Reconstrucția și modernizarea sistemelor de canalizare în orașele Cimișlia, Rezina, Singerei, Basarabeasca, Ocnîța, Orhei, Hîncești, Fălești, Dondușeni, Ceadr-Lunga, Vadul lui Vodă	2020	Ministerul Mediului, autoritățile publice locale, Operatorii „Apă-Canal”	Proiect implementat	Parțial realizat Din mijloacele FNDRL (Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală) au fost implementate proiecte de reconstrucție/modernizare a sistemelor de canalizare în orașele Cimișlia, Rezina, Sângerei, Basarabeasca, Ocnîța, Orhei, Hîncești, Fălești, Dondușeni, Ceadr-Lunga și Vadul lui Vodă. Referitor la reconstrucția și modernizarea sistemelor de canalizare în orașele menționate, au fost construite stații de epurare a apelor uzate în or. Telenești, Căușeni, Hîncești și Nisporeni. De asemenea, cu suportul Fondului Ecologic Național au fost implementate proiecte de reconstrucție/construcție a sistemelor de canalizare și a stațiilor de epurare în 117 localități din Republica Moldova.

					Totuși, menționăm că această activitate nu este realizată integral, deoarece, conform Programului național, la acest punct doar în orașul Hîncești a fost atins obiectivul stabilit. Astfel, pentru noul Program de măsuri se recomandă revizuirea acestei acțiuni și includerea acesteia în noul Program.
Obiectivul specific 8: Îmbunătățirea gestionării nămolului și calității apelor uzate epurate din sistemele centralizate de canalizare sau din alte sisteme de sanitație, Domeniile XII și XIII art.6 pct. 2 lit. i), Partea 1 și 2 la Protocol					
47.	Elaborarea și adoptarea Regulamentului privind folosirea repetată a nămolurilor stațiilor de epurare	2018	Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății	Regulament aprobat	Realizat Referitor la studierea posibilității de utilizare a apelor uzate din stațiile de epurare în scopuri de irigație, menționăm că, prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 39/2022, a fost aprobat Ghidul privind gestionarea nămolului de la stațiile de epurare a apelor uzate. (https://am.gov.md/sites/default/files/document/attachments/1111.pdf%20%2829%29_removed_compressed.pdf) Totodată, prevederi în acest sens sunt incluse și în Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 (cu modificările ulterioare), care aprobă Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemele de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale. De asemenea, în anul 2018, prin Ordinul MADRM nr. 159/331/2018, a fost aprobat Regulamentul privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare (ediția a doua), care include prevederi referitoare la utilizarea și valorificarea nămolurilor provenite din stațiile de epurare.
48.	Realizarea cercetărilor asupra nămolurilor stațiilor de epurare existente pentru utilizare repetată în agricultură	2016-2018	Ministerul Sănătății Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Număr de cercetări realizate	Parțial realizat Referitor la studierea posibilității de utilizare a apelor uzate din stațiile de epurare în scopuri de irigație, menționăm că, prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 39/2022, a fost aprobat Ghidul privind gestionarea nămolului rezultat de la stațiile de epurare a apelor uzate. Acest ghid prevede că, în cazul utilizării nămolurilor provenite de la stațiile de epurare în agricultură, este obligatorie efectuarea analizelor de laborator în laboratoare specializate și acreditate, pentru a asigura siguranța și conformitatea produsului. Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 1157/2008 au fost aprobate Reglementările tehnice „Măsuri de protecție a solului în cadrul practicilor agricole”, care includ prevederi referitoare la utilizarea nămolurilor în agricultură. Aceste reglementări au fost ulterior abrogate prin Hotărârea Guvernului nr. 265/2025, prin care a fost aprobată Reglementarea tehnică „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole”. În ceea ce privește regulamentul privind utilizarea apelor reziduale în scopuri de irigare, conform Planului Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, este planificată elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind cerințele minime pentru reutilizarea apei, care transpune Regulamentul Parlamentului European nr.

					2020/741 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei. În prezent, proiectul se află la etapa de avizare de către autoritățile competente.
49.	Revizuirea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație, cu atragerea investițiilor în sector	2018	Ministerul Mediului	Plan de acțiuni revizuit	Realizat Strategia de alimentare cu apă și sanitație, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 199/2014, a fost modificată, iar termenul de realizare a obiectivelor strategice a fost extins până în anul 2030.
50.	Studierea posibilității de utilizare a apelor uzate din stații de epurare în scopuri de irigație	2016-2018	Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Operatorii „Apă-Canal”	Studiu efectuat	Nerealizat Acțiunea nu a fost finalizată în perioada planificată 2016–2018, deoarece elaborarea cadrului legal necesar implică consultări interinstituționale complexe, armonizarea cu legislația europeană și asigurarea compatibilității cu infrastructura existentă de gestionare a apelor uzate. În anul 2025, conform Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, a fost demarată elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind cerințele minime pentru reutilizarea apei (care transpune Regulamentul Parlamentului European nr. 2020/741). În prezent, proiectul se află la avizare de către autoritățile competente. Astfel, acțiunea rămâne nefinalizată, dar au fost realizate etapele pregătitoare necesare pentru adoptarea cadrului legal.
51.	Elaborarea Regulamentului privind utilizarea apelor reziduale în scopuri de irigare		Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății	Regulament aprobat	Parțial realizat Regulamentul privind utilizarea apelor reziduale în scopuri de irigare se află în faza de elaborare. Conform Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin HG nr. 306/2025 din 28.05.2025, pentru anul 2025 a fost planificată elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind cerințele minime pentru reutilizarea apei, care transpune Regulamentul Parlamentului European nr. 2020/741 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei. În prezent, proiectul se află la avizare de către autoritățile competente și urmează a fi adoptat și implementat după finalizarea procesului de avizare.
Obiectivul specific 9: Asigurarea unui management adecvat pentru îmbunătățirea calității apelor folosite ca surse de apă potabilă, Domeniul XIV art.6 pct. 2 lit. j), Partea 1 la Protocol					
52.	Cartografierea surselor publice de apă potabilă de suprafață și subterane cu elaborarea Registrului național	2020-2022	Ministerul Sănătății	Registru publicat	Parțial realizat De către Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) a fost efectuată cartografierea surselor publice de apă potabilă, de suprafață și subterane, și a fost întocmit un registru electronic. Registrul propriu-zis, în format Excel, a fost aprobat prin Ordinul ANSP nr. 84/2020 „Cu privire la crearea bazei de date Registrul privind evidența surselor de alimentare cu apă potabilă” și este deținut în prezent de ANSP. Prin Ordinul ANSP nr. 47/2023 a fost stabilită procedura de completare și actualizare a datelor din registru. Registrul este utilizat atât pentru raportarea datelor, cât și pentru fundamentarea deciziilor privind prioritizarea acțiunilor de dezvoltare a infrastructurii de alimentare cu apă potabilă a localităților. Totuși, acest proces s-a concentrat

					<p>exclusiv pe colectarea și compilarea datelor, fără a dezvolta un registru complex, cu corelări suplimentare și informații descriptive privind calitatea apei, caracteristicile surselor etc. Din acest motiv, registrul nu este publicat.</p> <p>De asemenea, Sistemul Informațional Automatizat al Cadastrului de Stat al Apelor (SIA CSA) reprezintă un ansamblu de mijloace organizatorice, tehnice și programatice utilizate pentru colectarea, prelucrarea, transmiterea și păstrarea informațiilor despre resursele de apă, precum și pentru furnizarea datelor privind starea și protecția acestora pe întreg teritoriul Republicii Moldova</p> <p>Link: https://csa.gov.md</p> <p>Totuși, aceste sisteme fragmentare nu asigură integrarea completă a surselor publice de apă potabilă de suprafață și subterane și nu permit evidența unitară necesară pentru etapa de distribuție a apei potabile, în conformitate cu prevederile Legii nr. 182/2019 și HG nr. 651/2023.</p>
53.	Elaborarea și implementarea Regulamentului privind calitatea surselor de apă utilizate pentru alimentare cu apă potabilă	2018	Ministerul Sănătății	Regulamentul aprobat	<p>Realizat</p> <p>În anul 2023, prin Hotărârea Guvernului nr. 651/2023, a fost aprobat Regulamentul sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, care stabilește cerințele și metodologia pentru testarea surselor de apă potabilă.</p> <p>În domeniul calității surselor de apă utilizate pentru alimentarea cu apă potabilă, cadrul normativ este alcătuit din două regulamente principale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Regulamentul cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață, aprobat prin HG nr. 890/2013, modificat substanțial prin HG nr. 368/2024, care include și cerințele pentru apele de suprafață utilizate ca surse de apă potabilă; 2. Regulamentul cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane, aprobat prin HG nr. 931/2013, modificat prin HG nr. 586/2024, care stabilește condițiile de utilizare a apelor subterane în calitate de surse de apă potabilă. <p>Astfel, cadrul legal privind calitatea surselor de apă pentru alimentarea cu apă potabilă este complet, cu metodologii și cerințe clar stabilite pentru monitorizarea și utilizarea atât a apelor de suprafață, cât și a apelor subterane.</p>
54.	Inventarierea și lichidarea surselor neautorizate de deversare a apelor reziduale neepurate în cadrul zonelor de protecție sanitară a surselor de apă potabilă	2017-2020	Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, autoritățile publice locale	Număr de surse neautorizate de deversare lichidate	<p>Parțial realizat</p> <p>Anual, Inspectoratul pentru Protecția Mediului efectuează verificări ale surselor de ape uzate, inclusiv aplică măsuri de suspendare sau sistare a funcționării celor care se deversează în zonele de protecție a surselor de apă (ZPS).</p> <p>Conform Regulamentului privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare (ediția a doua), aprobat prin Ordinul comun nr. 159/331/2018 al MADRM/MEI, operatorii sistemelor de alimentare cu apă, împreună cu autoritățile publice locale, au obligația de a identifica și elimina sursele de poluare din zonele de protecție a surselor de apă.</p> <p>Astfel, activitățile de supraveghere și control sunt realizate, însă eficiența acestora depinde de coordonarea între autoritățile centrale și locale, precum și de respectarea prevederilor legale de către operatorii sistemelor de alimentare cu apă.</p>
<p align="center">Obiectivul specific 10: Realizarea conformității integrale a parametrilor microbiologici ai calității apei utilizate pentru îmbăiere în zonele de recreere de importanță națională, Domeniul XV art.6 pct. 2 lit. j), Partea 2 la Protocol</p>					

55.	Elaborarea și implementarea Regulamentului sanitar cu privire la calitatea apelor utilizate pentru îmbăiere	2017	Ministerul Sănătății Ministerul Mediului	Regulament elaborat	<p>Parțial realizat</p> <p>Termenul nu a putut fi respectat din cauza necesității de armonizare a cadrului normativ național cu legislația europeană și a consultărilor interinstituționale complexe necesare pentru transpunerea Directivei 2006/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 februarie 2006, privind gestionarea calității apei pentru scăldat și abrogarea Directivei 76/160/CEE.</p> <p>În anul 2025, a fost elaborat proiectul de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind calitatea apelor pentru scăldat, care a fost supus consultărilor cu autoritățile în două etape și urmează a fi transmis spre consultare Comisiei Europene.</p> <p>Paralel, Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) a inițiat procedura de identificare a zonelor de scăldat și colectarea datelor necesare pentru elaborarea Registrului național al zonelor de scăldat din Republica Moldova. Activitatea se află în faza de colectare a datelor, ceea ce constituie baza pentru implementarea efectivă a regulamentului și pentru asigurarea supravegherii și monitorizării calității apelor pentru îmbăiere.</p>
56.	Inventarierea și lichidarea surselor neautorizate de deversare a apelor uzate neepurate în zonele folosite pentru îmbăiere	2016-2020	Ministerul Mediului Ministerul Sănătății	Număr de surse neautorizate de deversare lichidate	<p>Parțial realizat</p> <p>În baza Hotărârii Guvernului nr. 950/2013, care aprobă Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale, s-au stabilit cerințele pentru preluarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare și pentru deversarea apelor uzate epurate în emisari sau în relief, inclusiv în zonele utilizate pentru scăldat. Identificarea și eliminarea surselor neautorizate de deversare a apelor uzate neepurate revine autorităților publice locale, iar implementarea acestei acțiuni a avut un caracter fragmentar.</p> <p>Pentru organizarea și reglementarea acestor activități, ciclul II (2022–2027) al Programelor de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea–Prut și Marea Neagră, respectiv al districtului bazinului hidrografic Nistru, oferă un cadru planificat și coordonat pentru implementarea acțiunilor de protecție a surselor de apă.</p> <p>Totodată, proiectul de Hotărâre de Guvern care transpune Directiva 2006/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei pentru scăldat, aflat în curs de elaborare, prevede că, în cazul constatării unei poluări, măsurile de gestionare a acesteia sunt aplicate de Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, ANSP și autoritățile publice locale, cu asigurarea informării publicului.</p> <p>Anual, inspectorii din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Agenției de Mediu efectuează verificări și, dacă este necesar, dispun suspendarea sau sistarea funcționării surselor de ape uzate care se deversează în zonele de protecție a surselor de îmbăiere.</p>
57.	Elaborarea și dezvoltarea zonelor de protecție a apei la bazinele utilizate pentru îmbăiere	2016-2020	Autoritățile publice locale	Număr de zone de protecție amenajate	<p>Parțial realizat.</p> <p>Actualmente, zonele de protecție a surselor de apă destinate îmbăierii (ZPS) sunt reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 737/2002 privind funcționarea zonelor</p>

					de recreere aferente bazinelor acvatice, care se află în vigoare. Această hotărâre stabilește, de asemenea, lista zonelor de înbăiere de importanță națională. În rapoartele anuale ale ANSP sunt incluse informații privind calitatea apelor din bazinele pentru scăldat. De exemplu, în cursul anului 2024, din cele 113 puncte fixe prevăzute în program, au fost prelevate un total de 1052 de probe de apă, distribuite astfel: 177 probe din râul Nistru, 291 din râul Prut, 206 din bazinele utilizate pentru scăldat și 251 din bazinele destinate irigațiilor. https://ansp.md/rapoarte/
Obiectivul specific 11: Îmbunătățirea managementului apelor închise disponibile în general pentru înbăiere, Domeniul XVII art.6 pct. 2 lit. k) Partea 2 la Protocol					
58.	Elaborarea și aprobarea Regulamentului sanitar cu privire la conținutul și calitatea apei în bazinele închise general accesibile pentru înbăiere în conformitate cu recomandările OMS	2018	Ministerul Sănătății	Regulament sanitar aprobat	Parțial realizat. Un prim proiect de Regulament sanitar, elaborat de Ministerul Sănătății și Agenția Națională pentru Sănătate Publică, a fost prezentat Cancelariei de Stat în 2019 pentru acceptare și înaintare spre avizare către autorități. Documentul a fost discutat preliminar cu agenții economici din domeniu și instituțiile de educație, pentru a asigura predictibilitatea și aplicabilitatea actului normativ. Totuși, aprobarea efectivă a regulamentului nu a avut loc. (link: https://particip.gov.md/index.php/ru/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-al-republicii-moldova-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-sanitar-p/5386#:~:text=conținutul%2C%20calitatea%20apei%20și%20cerințele%20față%20de.otite%2C%20sinuzite%2C%20tonzilite%2C%20ascaridoze%2C%20intoxicatii%20cu%20substante). În prezent, este în curs de elaborare un nou regulament, care urmează a fi aprobat prin Ordin al Ministerului Sănătății și publicat în Monitorul Oficial, conform principiului debirocratizării. Această abordare va permite actualizarea cadrului normativ și asigurarea unui control eficient al calității apei în bazinele închise destinate înbăierii.
59.	Efectuarea unui studiu integral privind starea sanitară și calitatea apei bazinelor închise general accesibile pentru înbăiere	2017-2018	Ministerul Sănătății Autoritățile publice locale	Raport de evaluare privind bazinele închise pentru înbăiere	Parțial realizat. În prezent, în Republica Moldova sunt exploatate aproximativ 120 de bazine de înot închise, dintre care 44 sunt situate în municipiul Chișinău. Toate aceste bazine sunt supuse supravegherii sanitare de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP). Starea sanitară a acestora este, în general, relativ satisfăcătoare, iar calitatea apei este monitorizată periodic, atât din punct de vedere chimic, cât și microbiologic. Monitorizarea se realizează în conformitate cu Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și Legea nr. 10/2009, anexa 2, care prevede procedura de autorizare a acestor unități. În cadrul controalelor, ANSP aplică prevederile Ordinului nr. 729/2024 privind aprobarea listelor de verificare utilizate în controlul de stat în domeniul sănătății (link), în special „Lista de verificare 1.6 – Cerințe generale în domeniul activității de prestări servicii de întreținere corporală (băi, saune, bazine de înot)”. Totuși, datele și studiile privind starea completă a bazinelor de înot nu au fost colectate și analizate ca o componentă separată, ceea ce limitează evaluarea

					integrată a situației și planificarea unor măsuri suplimentare de control și îmbunătățire a calității apei.
60.	Elaborarea Registrului național a obiectelor destinate pentru îmbăiere	2020	Ministerul Sănătății	Registru național elaborat	<p>Parțial realizat.</p> <p>În conformitate cu Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, în anul 2025 a fost început procesul de transpunere a Directivei 2006/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea calității apei pentru scăldat și abrogarea Directivei 76/160/CEE. Proiectul de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind calitatea apelor pentru scăldat a fost supus consultărilor în două etape cu autoritățile competente și urmează a fi transmis spre consultare Comisiei Europene.</p> <p>În paralel, Agenția Națională pentru Sănătate Publică a inițiat procedura de identificare a zonelor de scăldat, colectând date pentru elaborarea Registrului național al acestora. La moment, procesul se află în faza de colectare a datelor, ceea ce limitează încă implementarea completă a Regulamentului și evaluarea integrată a calității apelor pentru îmbăiere.</p>
Obiectivul specific12: Creșterea gradului de identificare si remediere a terenurilor deosebit de contaminate, Domeniul XVIII art.6 pct. 2 lit. k) la Protocol					
61.	Elaborarea documentației de proiect și crearea Centrului de gestionare a deșeurilor	2017	Ministerul Mediului	Documentație elaborată	<p>Parțial realizat.</p> <p>Centrul de gestionare a deșeurilor periculoase a fost creat ca Întreprindere de Stat „I.S. CENTRUL DE GESTIONARE A DEȘEURILOR PERICULOASE”, conform Ordinului Agenției Proprietății Publice nr. 737/2021. La momentul constituirii și preluării Centrului de către Agenția Proprietății Publice, acesta nu desfășura activitate și figura ca întreprindere inactivă https://app.gov.md/companies/centrul-de-gestionare-a-deșeurilor-periculoase/.</p> <p>Totodată prin aprobarea HG 972/2023 privind Programul național pentru gestionarea deșeurilor pe anii 2023–2027, la obiectivul OS 3.4 – Dezvoltarea capacităților de tratare a fluxurilor de deșeuri specifice, inclusiv a celor periculoase până în 2027, s-a stabilit crearea și dotarea centrului de gestionare a deșeurilor.</p>
62.	Dotarea laboratoarelor cu utilaj performant pentru efectuarea monitorizării anumitor poluanți în sol, apă și alte medii	2016-2018	Ministerul Mediului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat	Laboratoare dotate cu utilaj	<p>Parțial realizat</p> <p>Agenția de Mediu desfășoară activități de monitorizare a factorilor de mediu, iar dotarea laboratoarelor acestei instituții se realizează în conformitate cu HG 549/2018 privind instituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu.</p> <p>În prezent, cu suportul proiectului „Sprijinirea autorităților din Republica Moldova în managementul durabil al fluviului Nistru”, finanțat de Suedia și implementat de PNUD, sunt planificate activități pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • achiziționarea și instalarea echipamentelor de monitorizare a corpurilor de apă de suprafață și subterane; • organizarea instruirilor pentru personalul Agenției de Mediu implicat în întreținerea și operarea acestor echipamente;

					<ul style="list-style-type: none"> • dotarea Laboratorului de Referință al Agenției de Mediu cu reactivi, consumabile și standarde necesare pentru efectuarea analizelor de laborator https://euwipluseast.eu/en/countries/moldova-country. <p>La 18 martie 2021, Centrul Național de Acreditare (MOLDAC) a emis Certificatul de Acreditare nr. LÎ-133, prin care declară că Laboratorul de Referință de Mediu din cadrul Agenției de Mediu îndeplinește cerințele SM EN ISO/IEC 17025:2018 și este competent pentru efectuarea încercărilor de laborator.</p> <p>Totuși la moment capacitățile laboratorului de mediu sunt limitate. (https://am.gov.md/ro/content/laborator-de-referință-de-mediu).</p>
63.	Crearea și actualizarea bazei de date privind terenurile poluate	2016-2020	Ministerul Mediului	Bază de date creată	<p>Parțial realizat</p> <p>Sistemul informațional automatizat „Managementul deșeurilor” centralizează date referitoare la evidența deșeurilor, inclusiv informații privind generarea, colectarea, transportarea și tratarea acestora, inclusiv a deșeurilor periculoase. Acesta a fost aprobat prin HG Nr. 682/2018 privind Conceptul Sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor”.</p> <p>Totuși, sistemul nu oferă în prezent o distribuție teritorială integrată a deșeurilor sau a terenurilor poluate, ceea ce limitează capacitatea de monitorizare și analiză a riscurilor pentru sursele de apă. Informațiile existente sunt fragmentare și publicate pe site-urile autorităților relevante. Link: https://siamd.gov.md/?s=desktop , https://am.gov.md/ro/node/600</p> <p>Planurile de gestionare, aprobate prin HG Nr. 955/2018 pentru districtul bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, includ aspecte referitoare la riscurile asociate zonelor contaminate care ar putea afecta sursele de apă. Totuși, nu există în prezent o bază de date unificată. O analiză mai amplă a situației și a nevoilor de gestionare este prezentată în HG Nr. 972/2023, care aprobă Programul național pentru gestionarea deșeurilor pe anii 2023-2027.</p>
64.	Efectuarea decontaminării /remedierii terenurilor contaminate cu produse petroliere, deșeuri de pesticide, bifenili policlorurați și alte produse chimice	2016-2020	Ministerul Mediului, Ministerul Apărării, Autoritățile publice locale	Terenuri decontaminate	<p>Parțial realizat</p> <p>Crearea și actualizarea bazei de date privind terenurile poluate presupune inventarierea, cartografierea și monitorizarea solurilor contaminate cu substanțe chimice periculoase, în conformitate cu HG Nr. 301/2014. Acest proces este esențial pentru gestionarea durabilă a resurselor funciare și pentru prevenirea riscurilor asupra mediului și sănătății publice. Datele sunt colectate și gestionate prin sisteme informaționale precum Registrul solurilor și Cadastrul de mediu, administrate de Agenția de Mediu, însă la moment informațiile sunt parțial integrate și nu există o vizualizare completă și actualizată la nivel național.</p>
65.	Organizarea seminarelor și a campaniilor de informare a publicului referitor la eventualul impact negativ asupra resurselor de apă de suprafață și subterane de la terenurile poluate	2016-2020	Ministerul Mediului, Inspectoratul Ecologic de Stat	Seminare și campanii de informare organizate	<p>Realizat</p> <p>Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM) realizează anual obiectivul privind informarea și sensibilizarea publicului, prin organizarea de campanii de conștientizare, ore ecologice în instituțiile de învățământ din Republica Moldova și publicarea de informații și articole pe pagina oficială a Inspectoratului (www.ipm.gov.md)</p> <p>În domeniul eliminării substanțelor chimice periculoase și promovării siguranței chimice, IPM, în colaborare cu organizațiile internaționale, a desfășurat campanii</p>

					<p>precum cea de informare privind PCB-urile în Republica Moldova, în cadrul proiectului „Eliminarea și gestionarea substanțelor chimice periculoase” https://moldova.osce.org/ro/media/601548#:~:text=Stiați%20că%20PCB%20Durile%20toxice%20pot%20persista%20zeci,aceste%20substanțe%20chimice%20-%20inclusiv%20154%20de https://www.ecocontact.md/ro/proiect/campanie-de-comunicare-in-cadrul-proiectului-eliminarea-si-gestionarea-substantelor-chimice-periculoase-din-republica-moldova</p> <p>Referitor la riscurile asupra resurselor de apă de suprafață și subterane provenite de la terenuri poluate, au fost organizate campanii de informare în cadrul implementării Programului național pentru realizarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova. Subiectul a fost, de asemenea, abordat în cadrul altor ședințe și consultări privind implementarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație 2014–2028, precum și în ședințe tematice pe domeniu.</p> <p>În caz de depistare a unei surse de poluare într-o regiune, pe baza rezultatelor de laborator furnizate de Agenția de Mediu, informațiile relevante sunt publicate pe pagina web a Ministerului pentru a asigura informarea publicului.</p>
Obiectivul specific 13: Îmbunătățirea eficacității sistemelor de management, dezvoltare, protecție și utilizare a resurselor de apă, Domeniul XIX art.6 pct. 2 lit. m) la Protocol					
66.	Elaborarea Planului privind riscurile de inundații râurile Nistru și Prut	2025	Ministerul Mediului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Agenția „Apele Moldovei”	2 planuri privind riscurile de inundații elaborate	<p>Realizat</p> <p>În domeniul gestionării riscurilor de inundații pe râurile Nistru și Prut, prin Hotărârea Guvernului nr. 590/2018 a fost aprobată Concepția reformei sistemului național de gestionare, prevenire și reducere a consecințelor inundațiilor.</p> <p>Ulterior, prin Hotărârea Guvernului nr. 562/2020 au fost aprobate Planurile de gestionare a riscului de inundații:</p> <p>1) Planul de gestionare a riscului de inundații pentru districtul bazinului hidrografic Nistru, conform anexei nr. 1;</p> <p>2) Planul de gestionare a riscului de inundații pentru districtul bazinului hidrografic Dunărea–Prut și Marea Neagră, conform anexei nr. 2.</p> <p>La elaborarea și actualizarea acestor planuri a fost implicată și societatea civilă. În mod specific, actualizarea Planurilor de gestionare a riscului de inundații pentru districtul bazinului hidrografic Nistru și districtul bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră a fost realizată suplimentar în cadrul proiectului PNUD „Sprijinirea autorităților Republicii Moldova în gestionarea durabilă a râului Nistru” (Nistru 2), gestionat de A.O. ECOCONTACT</p> <p>link: https://www.ecocontact.md/ro/proiect/actualizarea-planurilor-de-gestionare-a-riscului-de-inundatii-pentru-districtul-bazinului-hidrografic-nistru-si-districtul-bazinului-hidrografic-dunarea-prut-si-marea-neagra</p>
67.	Elaborarea Programului de monitorizare a calității apelor de suprafață	2020	Ministerul Mediului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Ministerul Sănătății	Program elaborat	<p>Realizat</p> <p>Agenția de Mediu efectuează monitorizarea ecologică privind calitatea componentelor mediului, inclusiv a apelor de suprafață. În acest scop, instituția elaborează programe naționale de monitorizare, accesibile pentru perioada 2020–2026 la linkul: https://am.gov.md/ro/content/monitoringul-calitatii-mediului</p>

					<p>Conform prevederilor HG nr. 932/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane, instituțiile responsabile de monitorizare, Agenția de Mediu și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, elaborează anual programele de monitorizare și le transmit Ministerului Mediului pentru aprobare.</p> <p>Programele de monitorizare cuprind parametri hidrologici (volum, debit, viteza și nivelul apelor de suprafață) și hidrogeologici (volum, debit, presiunea apelor subterane). Ultima actualizare a acestor programe a fost efectuată în 2025.</p>
68.	Elaborarea Planului sectorial de adaptare a managementului resurselor de apă la schimbările climatice	2019	Ministerul Mediului, Agenția „Apele Moldovei”	Plan elaborat	<p>Realizat</p> <p>Referitor la elaborarea Planului sectorial de adaptare a managementului resurselor de apă la schimbările climatice, prin HG nr. 624/2023 a fost aprobat Programul național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030. Subsecțiunea 6, Capitolul II al Programului este dedicată analizei impactului schimbărilor climatice asupra sectorului resurselor de apă și prezintă opțiunile de adaptare necesare. Planul de acțiuni inclus în document prevede o serie de măsuri concrete și specifice pentru gestionarea eficientă și adaptativă a resurselor de apă.</p>
69	Elaborarea Programului de monitorizare a poluării cu nitrați	2018	Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății	Program elaborat	<p>Realizat</p> <p>Ministerul Mediului a elaborat și implementat Programul de monitorizare a poluării cu nitrați, care are ca scop protecția apelor împotriva poluării provenite din surse agricole. Programul transpune prevederile Directivei 91/676/CEE și integrează cele mai bune practici disponibile la nivelul Uniunii Europene. În cadrul planului de monitorizare a apelor de suprafață, pentru anul 2026 este prevăzută colectarea de probe pentru determinarea nivelului de nitrați. https://am.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Programul%20de%20monitorizare%20a%20apelor%20de%20suprafata.pdf</p> <p>Totodată, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a aprobat Ordinul nr. 160/2020 privind Codul de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați, asigurând cadrul normativ necesar implementării programului. https://madr.gov.md/sites/default/files/Documente%20atasate%20Advance%20Pagines/Ordin%20nr.160%20din%2027.07.2020%20cu%20privire%20la%20aprobarea%20Codului%20de%20bune%20practici%20agricole%20privind%20protectia%20apelor%20impotriva%20poluarii%20cu%20nitrat.pdf</p>
70.	Elaborarea Strategiei de gestionare a apelor subterane	2019	Ministerul Mediului, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale	Strategie elaborată	<p>Realizat.</p> <p>A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 731/2025 privind Regulamentul de studiere, exploatare și protecție a apelor subterane. Gestionarea apelor subterane este tratată în Planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2023-2028, HG nr. 444/2022), și în Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2025-2030).</p> <p>În Republica Moldova, instituția responsabilă de monitorizarea apelor subterane este Agenția de Geologie și Resurse Minerale, care realizează anual monitorizarea conform programelor elaborate și aprobate de Ministerul Mediului, în limita</p>

					bugetului disponibil. Programele de monitorizare a apelor subterane sunt publicate pentru perioada 2016–2025. link: https://agrm.gov.md/ro/activitate/planuri
71.	Identificarea apelor poluate sau cu risc de poluare la nitrați	2020	Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Zone vulnerabile identificate	Realizat Prin Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 au fost aprobate Metodologiile de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și a zonelor sensibile la nutrienți. În baza acestor metodologii, zonele vulnerabile la nitrați au fost identificate și incluse în Planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2023-2028, HG nr. 444/2022), precum și în Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2025-2030). Implementarea acestora este asigurată de Ministerul Mediului și instituțiile subordonate, împreună cu alte autorități implicate.
72.	Fortificarea capacităților instituționale de gestionare a resurselor de apă	2016-2017	Ministerul Mediului, Agenția „Apele Moldovei”	Număr de persoane instruite	Parțial realizat. Pe perioada 2016–2024, au fost implementate mai multe proiecte pentru întărirea capacităților instituțiilor responsabile de gestionarea resurselor de apă: <ul style="list-style-type: none"> • Proiectul „Întărirea capacităților instituționale în sectorul de alimentare cu apă și sanitație” (2016–2021), susținut de SDC și ADA, a inclus instruirii și vizite de studiu pentru personalul Ministerului Mediului și instituțiilor subordonate. • Proiectul EUWI+ (2016–2021) a organizat instruirii și vizite de studiu internaționale pentru fortificarea capacităților personalului. • Proiectul GEF „Promovarea cooperării transfrontaliere și a gestionării integrate a resurselor de apă în bazinul râului Nistru” a oferit suport și activități de formare pentru membrii Comisiei privind utilizarea stabilă și protecția bazinului Nistru. • Proiectul EU4Environment – Resurse de apă și date de mediu (2021–2024) sprijină Ministerul Mediului, instituțiile subordonate și comitetele bazinale în îmbunătățirea politicilor și practicilor privind apa, colectarea și utilizarea datelor statistice de mediu și reducerea impactului negativ al activităților umane asupra ecosistemelor. Deși aceste activități au contribuit la consolidarea capacităților și instruirea personalului, reformele nu au asigurat încă continuitatea procesului, astfel stadiul general al acțiunii este parțial realizat .
73.	Implementarea Planului de gestionare a bazinelor Prut și Nistru	2016-2025	Ministerul Mediului, Agenția „Apele Moldovei”	Studii, rapoarte, planuri elaborate	Realizat Au fost elaborate și aprobate Planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice: <ul style="list-style-type: none"> • Districtul Bazinului hidrografic Nistru – Ciclul I (2017–2022, HG 814/2017) și Ciclul II (2025–2030, HG 70/2025); • Districtul Bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră – Ciclul I (2018–2022, HG 955/2018) și Ciclul II (2023–2028, HG 444/2022). Anual, Agenția „Apele Moldovei” elaborează rapoarte de progres privind gradul de implementare a acestor planuri, care sunt transmise Cancelariei de Stat pentru monitorizare.

Obiectivul specific 14: Creșterea până la 80% a ponderii populației care posedă cunoștințe relevante privind siguranța apei potabile, igiena și sănătatea, Domeniul XX art.6 pct. 2 lit. n) la Protocol

74.	Elaborarea unui ordin privind supravegherea calității apei potabile și raportarea datelor	2016	Ministerul Sănătății	Ordin elaborat	Realizat Urmare adoptării Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) a aprobat Ordinul nr. 225/2025 privind implementarea Regulamentului sanitar pentru supravegherea și monitorizarea calității apei potabile. Ordinul stabilește lista parametrilor de calitate, mecanismul programelor de audit și control al apei potabile, precum și formularele și structura raportului central de statistică
75.	Pregătirea și colectarea informațiilor privind realizarea activităților în cadrul Protocolului legate de gestionarea eficientă a resurselor de apă și reducerea poluării, pentru publicarea acestora în Raportul național privind starea mediului înconjurător	La fiecare 3 ani	Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății,	Raport elaborat	Nerealizat Ultimul raport complet privind starea mediului și gestionarea resurselor de apă a fost realizat pentru anii 2015–2018 (https://drive.google.com/file/d/1YD6esULO-JNJGhTmN1P8U2Ft228B8hGH/view). Deși Ministerul Mediului a trecut la raportare anuală în conformitate cu indicatorii ODD naționalizați (HG nr. 953/2022), primul Raport Național de progres privind implementarea Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 a fost elaborat în septembrie 2023. Link: https://gov.md/sites/default/files/Filepdf/Raport%20ODD%202024.pdf Justificare: Obligația de raportare trienală nu a fost respectată, iar informațiile privind activitățile Protocolului nu sunt încă publicate într-un raport de stare a mediului actualizat.
76.	Colectarea informațiilor privind implementarea Protocolului și elaborarea Raportului național Perfectarea Raportului național cu privire la implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova	La fiecare 3 ani, începând cu 2016	Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului	Raport elaborat	Realizat Ministerul Sănătății colectează informații de la toate autoritățile responsabile pentru elaborarea Raportului național privind implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea. Republica Moldova a prezentat rapoarte în 2016, 2019 și 2022 , iar în 2025 a fost transmis Summary Report – 6th cycle https://unece.org/sites/default/files/2025/10/Moldova_summary_report_6th_cycle_11Apr25_ENG.pdf
77.	Susținerea Centrului informațional (Clearing House) în cadrul Protocolului privind Apă și Sănătatea la Centrul Național de Sănătate Publică	Permanent	Ministerul Sănătății, Centrul Național de Sănătate Publică	Centru de informare funcțional	Nerealizat. Inițial, Centrul informațional „Clearing House” oferea suport informațional privind calitatea apei potabile și managementul resurselor de apă. În prezent, centrul nu mai funcționează din cauza multiplelor reforme și modificări legislative și structurale la nivelul ANSP, ceea ce a întrerupt activitatea de informare a populației și a părților interesate. Justificare: Obiectivul specific urmărește creșterea gradului de conștientizare a populației și instituțiilor cu privire la siguranța apei, igienă și sănătate. Implementarea sa este parțial realizată: principalele acte normative și rapoarte de monitorizare sunt adoptate și funcționează, însă există lacune legate de raportarea periodică a stării mediului și funcționarea Centrului informațional, ceea ce limitează accesul publicului la informații actualizate și complete privind calitatea apei potabile.